

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Όνομα / Τμήμα:

Ημερομηνία: **Σάββατο, 12 /10/ 2024**

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Hic vero, iudices, et fuit in Asia et viro fortissimo patri suo, magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, gratulationi in victoria fuit. Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

2. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.

3. Quam multas imagines fortissimorum virorum - non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum - scriptores et Graeci et Latini nobis reliquerunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam.

4. Omnia sunt excitanda tibi uni, C. Caesar, quae iacere sentis percussa atque prostrata impetu belli ipsius, quod necesse fuit: constituenda iudicia, revocanda fides, comprimendae libidines, propaganda suboles; omnia quae dilapsa iam diffluxerunt, severis legibus vincienda sunt.

5. Cum Africanus in Literno esset, complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt. {...} Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας μόνο τις υπογραμμισμένες φράσεις ή περιόδους λόγου από τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες **20**

- **Βλ. βιβλίο Ενδυνάμει**

B1. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται στην κάθε περίπτωση.

- α. φαμίλια (στο 1ο κείμενο) *familiae*
- β. επικριτικός, (στο 2ο κείμενο) *cernatur*
- γ. ουμανισμός (στο 3ο κείμενο) *homines*
- δ. προπαγάνδα (στο 4ο κείμενο) *propaganda*
- ε. πολεοδόμος, (στο 5ο κείμενο) *domum*

Μονάδες **10**

B2. Να χαρακτηρίσετε ως *σωστές* ή *λανθασμένες* τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην καθεμιά τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος**, ανάλογα με το περιεχόμενό της.

- α. Ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων υπήρξε από τους μεγαλύτερους ποιητές της αρχαιότητας. **Λάθος**
- β. Ο Λουκρήτιος έγραψε το *De rerum natura* ένα εκτενές πεζογράφημα με κοσμολογικό περιεχόμενο. **Λάθος**
- γ. Η *Αινειάδα* αποτελεί έργο του Πόμπλιου Βεργίλιου Μάρωνος **Σωστό**
- δ. Η τριάδα των κορυφαίων ελεγειακών , του Τιβούλου , του Προπέρτιου και του Οβίδιου μεταμόρφωσε πλήρως την ελληνική ελεγεία. **Σωστό**
- ε. Ο Κορνήλιος Νέπως ήταν φίλος του Κικέρωνα και του Λουκρητίου. **Λάθος**

Μονάδες **10**

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- *patrī* : γενική πληθυντικού **patrum**
- *suo* : αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος. **suas**
- *nomen* : αιτιατική πληθυντικού. **nomina**
- *filius* : κλητική ενικού. **fili**
- *viribus* : αιτιατική ενικού. **vim**
- *fortior* : ονομαστική πληθυντικού στο θηλυκό γένος του υπερθετικού. **fortissimae**
- *imagines* : δοτική πληθυντικού. **imaginibus**
- *ego* : αιτιατική ενικού στο β πρόσωπο. **te**
- *bene* : τον υπερθετικό βαθμό του τύπου. **optime**
- *mentem* : αιτιατική πληθυντικού. **Mentes/is**
- *quae* : γενική ενικού στο θηλυκό γένος. **cuius**
- *belli* : αιτιατική πληθυντικού. **bella**
- *suboles* : γενική πληθυντικού **subolum**
- *dextram* : αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού στον υπερθετικό βαθμό. **dextimos**
- *eius* : αφαιρετική πληθυντικού. **Eis/iis/is**

Μονάδες **15**

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- *fuit*: αιτιατική πληθυντικού μετοχής Μέλλοντος στο αρσενικό. **futuros**
- *habet* : γ πληθυντικό υποτακτικής Μέλλοντος στο θηλυκό. **Habiturae sint**
- *obiecerunt* : αφαιρετική και αιτιατική Σουπίνο. **obiectum/obiectu**
- *abiret* : γενική ενικού μετοχής Ενεστώτα. **abeuntis**
- *edixit* : β ενικό προστακτικής Ενεστώτα. **edic**
- *ruit*: γενική ενικού μετοχής Μέλλοντα. **ruituri**
- *reliquerunt* : απαρέμφατο Παρακειμένου στην άλλη φωνή. **relictum esse**

- **gerendi** : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα στο θηλυκό. **gerenti**
- **dilapsa**: απαρέμφατο Μέλλοντος . **dilapsurum esse**
- **animadverterunt**: β ενικό υποτακτικής Παρατατικού της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας. **animadevertendus esses**
- **abiectis** : γ ενικό υποτακτικής Παρατατικού. **abiceret**
- **rettulerunt** : απαρέμφατο Μέλλοντα στην άλλη φωνή. **relatum iri**
- **osculati sunt**: β ενικό υποτακτικής Μέλλοντος. **osculaturus sis**
- **posuissent**: β ενικό οριστικής Παρατατικού. **ponebas**

Μονάδες **15**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. abiectis armis : Να αναλύσετε το μετοχικό σύνολο σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

- **Cum praedones arma abiecerant**
- **Cum praedones arma abiecissent**
- **Postquam/ubi/simul/ut praedones arma abiecerunt**

Μονάδες **3**

Δ2. fortior hoste: Να αναγνωρίσετε τη μορφή του β όρου σύγκρισης και στη συνέχεια να τον μετατρέψετε σε ισοδύναμη μορφή.

- **Hoste**: Αφαιρετική συγκριτική
- ... **quam hostis** (**quam** + ομοιόπρωτα με τον 'α όρο **adulescens**)

Μονάδες **2**

Δ3. Quod ut praedones animadverterunt : Να συμπύξετε τη παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη επιρρηματική πρόταση.

- **Quo animadverso**

Μονάδες **2**

Δ4. Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit.: Στην σημειωμένη με έντονα γράμματα πρόταση να αλλάξετε το ρήμα **debeo** στον ίδιο τύπο στην **υποτακτική Υπερσυντελικού** και στη συνέχεια να μετατρέψετε τη πρόταση σε παθητικό σύνολο με τη χρήση της **Παθητικής Περιφραστικής συζυγίας**.

- **Nos Murenam laudare debuissemus**
- **Murena laudandus fuisset nobis**

Μονάδες **4**

Δ5. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt : Να μετατρέψετε τη σύνταξη της προτάσεως σε **Παθητική**.

- **Haec postquam relata sunt a domesticis Scipioni**

Μονάδες 2

Δ6. Cum ante vestibulum dona posuissent : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση.

- δευτερεύουσα επιρρηματική, χρονική πρόταση, η οποία εισάγεται με τον ιστορικό, διηγηματικό σύνδεσμο cum (cum historicum/narrativum). Εκφέρεται με υποτακτική (posuissent), διότι ο διηγηματικός cum αναφέρεται σε διηγήσεις του παρελθόντος, υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση δευτερεύουσας - κύριας και δημιουργεί μία σχέση αιτίου -αιτιατού ανάμεσά τους. Επιπλέον, είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην υποτακτική. Σε σχέση με το ρήμα της κύριας πρότασης «reverterunt», που είναι ιστορικός χρόνος, η δευτερεύουσα χρονική πρόταση εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Τέλος, η πρόταση λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το reverterunt.

Μονάδες 4

Δ7. Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam: Να μετατρέψετε τη σύνταξη των γερουνδίων από ενεργητική σε παθητική.

- Rei publicae gerendae et administrandae (Προαιρετική γερουνδιακή έλξη)

Μονάδες 4

Δ8. salutatum : Να δηλωθεί ο σκοπός με όλους τους δυνατούς τρόπους

- ut praedones salutarent
- qui praedones salutarent
- salutatum
- salutandi causa/gratia
- in/ad salutandum

Μονάδες 4

Δ9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** με έντονα γράμματα όρους του κάθε κειμένου: **in Asia** (1°), **viribus** (2°), **imagines** (3°), **belli** (4°), **cupide** (5°)

Μονάδες 5

- **Βλ. βιβλίο Εν δυνάμει**

Επιμέλεια Θεμάτων: *Κώστας Μαγαλιός, Ολυμπία Βονόρτα*

Studiosae studiosique, bonam fortunam,
cum plurimo amore!

Et mementote! Sapientia virtus est!!!